

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Tillämpningsdirektiv för beviljande av färdtjänst och service som stöder rörlighet i Österbottens Välfärdsområde

Beviljande och verkställande samt regler för användandet f.o.m 1.1.2023

Godkänd: Styrelsen, Österbottens Välfärdsområde 21.11.2022

Innehållsförteckning	s
I Tillämpningsdirektiv för beviljande av färdtjänst enligt handikappservicelagen (380/1987)	3
1 Ansökningsförfarande	3
2 Innehållet i bedömningen av servicebehovet	3
3 Allmänt om färdtjänst	4
3.1 Resor	4
3.2 Vem har rätt till färdtjänst	5
3.3 Ordnande av färdtjänst	5
3.3.1 Förmedlingscentral	5
3.3.2 Bekant taxi och undantag från samkoordinering	6
3.3.3 Studieresor och arbetsresor	6
3.4 Omfattning av färdtjänst och service som stöder rörlighet	7
3.5 Följeslagarservice, assistanstillägg och inva-taxi	8
3.6 Avgifter för färdtjänst	8
II Tillämpningsdirektiv för beviljande av service som stöder rörlighet (Färdtjänst enligt socialvårdslagen (1301/2014), §23)	9
4 Riktlinjer för beviljande av service som stöder rörlighet enligt SVL för nya klienter fr.o.m 1.1.2023	9
5 Servicens omfattning	10
6 Användning av service som stöder rörlighet enligt socialvårdslagen	10
III. Regler för användning av service som stöder rörlighet för funktionshindrade	11
7 Beställning av taxi	11
8 Användning av färdtjänst	11
9 Självrisk	12
10 Uppehåll och väntetid	12
11 Ledsagare och medresenär	12
12 Hjälpa från chauffören samt extra assistans	13
13 Fakturering och uppföljning	13
14 Bilagor	14

I. Tillämpningsdirektiv för beviljande av färdtjänst enligt handikappservice- lagen (380/1987)

Tillämpningsdirektivet gäller färdtjänst beviljad enligt handikappservice-
förordningen (759/1987) § 4, 5 och 6. ([RP Ny lag 191/2022 §25,26,27,28](#))

Legitimerade yrkesbildade personer inom socialvården (Socialarbetarna, socialhanledare) välfärdsom-
råden handleder och ger råd i ärenden som berör service enligt handikappservice-
lagen och special-
omsorgslagen.

1. Ansökningsförfarande

Ansökan om färdtjänst enligt Lag om service och stöd på grund av handikapp (1987/380) görs alltid
skriftligt. Sökanden eller av hen befullmäktigad person fyller i ansökningsblanketten ([Service som stöder
rörlighet enligt funktionshinderlagen \(RE 191/2022\) ny lag](#))

Ansökningen skickas till Funktionshinderservicen i Österbottens Välfärdsområde. Sandviksgatan 2–4,
65130 Vasa

Vid bedömning av funktionsförmåga i förhållande till färdtjänst, bedöms om personen kan använda kol-
lektivtrafik utan oskäliga svårigheter.

Till ansökan bifogas ett läkarintyg eller annat motsvarande omfattande utlåtande av yrkesutbildade per-
soner inom hälsovården, som beskriver personens fysiska, psykiska och kognitiva funktionsförmåga,
ändringar som kan förväntas och rörelseförmågans varaktighet.

Läkarintyg/ utlåtandet bör inte vara över 6 månader.

I en helhetsmässig bedömning fäster man uppmärksamhet förutom i funktionsförmågan, även till den
funktionella och sociala omgivningen och bedömer på vilket sätt alla dessa faktorer tillsammans begrän-
sar personens förmåga att röra sig så att personen inte kan resa med kollektivtrafik.

Bedömning av funktionsnedsättning i förhållande till färdtjänst görs alltid enligt en individuell bedömning
som har betydelse för ordnande av färdtjänst till personen.

Rätten till färdtjänst är inte bundet till någon viss diagnos, väsentligt är personen funktionsförmåga i
förhållande till kollektivtrafiken.

Om ansökan och bedömning av servicebehov enligt socialvårdslagen inte kompletterats trots förfråg-
ningar inom tre (3) månader med läkarintyg eller annan utlåtande av yrkesutbildad person inom hälso-
vården, till stöd för bedömning åt socialvårdens yrkesutbildad person, avslås ansökan. Kunden kommer
att få ett skriftligt överklagbart myndighetsbeslut med motivering.

Socialarbetaren utreder om personen uppfyller villkoren för en svår funktionsnedsättning i förhållande till
färdtjänsten. Utredningen görs tillsammans med den funktionshindrade personen, hans/hennes närstå-
ende och vid behov andra sakkunniga.

Utredningen av färdtjänstbehovet påbörjas senast den sjunde vardagen efter att den funktionshindrade personen, dennes lagliga företrädare, anhörig eller annan person eller myndighet har tagit kontakt till handikappservicen (Lag om service och stöd pga. handikapp § 3a). Lördag räknas inte som vardag. Ansökan behandlas utan obefogat dröjsmål, senast inom 3 månader, såvida nödvändiga uppgifter har inlämnats och ärendet inte kräver en speciellt utförlig utredning. (Lag om service och stöd pga. handikapp § 3a). Servicebedömningen kan kompletteras genom att göra en provresa om det är möjligt.

2. Innehållet i bedömningen av servicebehovet

För att utreda om en person kan anses ha en svår funktionsnedsättning i förhållande till färdtjänst, görs en bedömning av servicebehovet. Bedömningen görs av legitimerad yrkesbildad person inom socialvården i samarbete med sakkunniga inom hälsovården. En läkare eller annan sakkunnig inom hälsovården utvärderar hur långvarig funktionsnedsättningen är och hur funktionsnedsättningen eller sjukdomen påverkar personens funktionsförmåga.

Bedömning av behovet av färdtjänst baserar sig inte enbart på läkarutlåtande eller annan sakkunnig persons bedömning av gravt funktionshinder. Legitimerad yrkesbildad person inom socialvården gör en bedömning av den fysiska omgivningen, servicehelheten, den sociala situationen samt andra individuella faktorer som inverkar på servicebehovet. Bedömningen görs på basen av samtal, klientbesök, hembesök samt vid behov av hjälp med andra metoder.

En bra utredning av servicebehovet kombineras av klientens egen subjektiva bedömning om servicebehov, samt vid behov klientens nära anhörigas uppfattning och bedömningar gjorda av en eller flera yrkesutbildade personer. Genom att kombinera dessa uppgifter uppstår utredningen om servicebehovet.

Bedömningen av servicebehovet är alltid en individuell process.

En svår funktionsnedsättning kan ha fysiska eller psykiska orsaker. Villkoren för svår funktionsnedsättning kan uppfyllas av att personen på grund av sin psykiska sjukdom inte kan använda kollektivtrafik. En persons svårigheter att röra sig kan också variera beroende på årstid eller väderleksförhållanden. Färdtjänst ordnas inte för en person som får denna tjänst med stöd av någon annan lag.

När man utreder huruvida personen kan använda sig av kollektiva färdmedel utan oskäligt stora svårigheter, bör man förutom att bedöma den fysiska funktionsförmågan med hjälp av utlåtande av läkaren eller Legitimerad yrkesbildade personer inom hälsovården också bedöma personens funktionella (sociala och fysiska) omgivning:

- Var får man service och hur kan man ordna möjligheterna att uträtta ärenden?
- Hurdan är personens förmåga att röra sig och använda sig av kollektivtrafik?
- Vilka är personens hobbyer och studier eller arbete?
- Använder personen eventuellt hjälpmedel för att förflytta sig?
- På vilket sätt möjliggör dessa hjälpmedel för personen att resa med kollektiva färdmedel?
- Var ligger de närmaste hållplatserna för kollektivtrafiken?
- Hur lång väg är det till de nämnda hållplatserna?
- Hurdana färdmedel har kommunen i användning?
- Är det eventuellt frågan om tillgängliga kollektiva färdmedel?

3. Allmänt om färdtjänst

Färdtjänsten är en central service som hjälper personer med svår funktionsnedsättning att klara sig på egen hand. Studie, arbete och hobbyer förutsätter möjlighet att kunna förflytta sig. Med färdtjänst enligt gällande handikappservicelagen tryggar man att personer med svår funktionsnedsättning har skäliga möjligheter att förflytta sig vid behov i de till normal livsföring tillhörande aktiviteter för samma kostnader som övriga medborgare.

Enligt 8 § i handikappservicelagen ska kommunen för en person med svår funktionsnedsättning ordna skälig färdtjänst och därtill hörande ledsagartjänster, om personen på grund av sin funktionsnedsättning eller sin sjukdom verkligen behöver tjänsterna för att klara av de nödvändiga dagliga aktiviteterna.

Huvudprincipen är att service för rörligheten ordnas med hjälp av en tillgängliganpassad och fungerande allmän kollektivtrafik och att den lämpar sig för alla (socialvårdslagen § 23). Allmän kollektivtrafik och andra lösningar, som till exempel servicelinjer, ska ~~alltså~~ vara tillgängliga ~~även~~ för personer med funktionsnedsättning så att behoven hos dem som behöver servicen tillgodoses. Utöver tillgängliganpassad kollektivtrafik behövs också färdtjänst, som beaktar de individuella behoven hos personer med funktionsnedsättning.

Färdtjänst enligt handikappservicelagen ([Ny lag funktionshinderlagen](#)) kommer i andra hand i förhållande till många andra serviceformer. På grund av detta ersätts inte resor till t.ex. sjukhus, hälsovårdscentraler, polikliniker eller rehabilitering, eftersom de resorna kan ersättas av FPA. Färdtjänst enligt socialvårdslagen är primär i förhållande till färdtjänst enligt handikappservicelagen. För fritid och aktiviteter kan beviljas minst 18 enkelresor i månaden

3.1. Resor

När man överväger huruvida service som stöder rörligheten ska ordnas med stöd av socialvårdslagen eller handikappservicelagen ska man bedöma om personen har en svår funktionsnedsättning, i förhållande till handikappservicelagen. Socialvårdslagen får inte tillämpas så att det leder till sämre slutresultat än tillämpning av speciallagstiftning.

Enligt 4 § i handikappserviceförordningen omfattar färdtjänsten, och därtill hörande ledsagartjänster, resor som en person med svår funktionsnedsättning behöver i sitt dagliga liv.

Färdtjänstresorna kan beviljas för :

- arbetet
- studier
- resor till dagverksamhet
- utträta ärenden
- deltagande i samhällelig verksamhet
- fritid och rekreation

3.2. Vem har rätt till färdtjänst

Vid bedömning av färdtjänstbehov och därtill hörande ledsagartjänst anses med stöd av 5 § i handikappserviceförordningen att en person har svår funktionsnedsättning om:

- hen har särskilda svårigheter att röra sig
- hen på grund av sin funktionsnedsättning eller sin sjukdom inte kan anlita kollektivtrafikmedel utan oskäligt stora svårigheter.

En persons ålder, förmögenhet eller diagnos påverkar inte beviljandet av färdtjänst enligt handikappservicelagen.

Funktionshinderlagen och författningen innehåller inte en lista av funktionsnedsättningar eller sjukdomar, och det finns inte bestämmelser för ålder. Funktionsnedsättningen skall vara långvarig. En långvarig funktionsnedsättning eller sjukdom anses vara minst ett år.

3.3. Ordnande av färdtjänst

Österbottens välfärdsområde har rätt att besluta på vilket sätt färdtjänsten ordnas enligt handikappservice lagen. När välfärdsområdet beslutar om sättet att ordna färdtjänst kan den inte begränsa den individuella rätten för en person med funktionsnedsättning att få service och stödåtgärder som lämpar sig för just honom eller henne. Tjänsteinnehavaren som beviljar färdtjänst ska säkerställa att de individuella behoven att röra sig tillgodoses och att de valda sätten att ordna färdtjänst är lämpligt för den enskilda personen som har rätt till service.

3.3.1. Förmedlingscentral

Färdtjänsten skall beställas från taxiförmedlingscentralen

- **Taksi Vasa, tel. 06 320 3777**
Kronoby, Larsmo, Pedersöre, Jakobstad, Nykarleby, Vörå

- **Taksi Vasa, tel. 06 320 3745**
Korsholm, Vasa, Laihela, Kristinestad, Närppes, Kaskö, Malax, Korsnäs

Rekommedation är att beställa resan i god tid, minst två timmar innan resans start eller redan dagen innan. Tillgången på en taxi, som lämpar sig för transport kan variera vid olika tider på dygnet av skäl oberoende av välfärdsområdet. Samtidigt kan man även beställa tur och retur.

Genom förmedlingscentralen kan vissa resor samkoordineras. Färdtjänstens klienter kan få rätt att avvika från principen av särskilda skäl. Det betyder att socialarbetaren också fattar ett beslut om sättet att ordna färdtjänsten. Exempel på ett sådant servicebeslut är att en person ges i beslutet rätt att använda en bekant taxi eller beslut om att hans resor inte samkoordineras. Beslut baserar sig alltid på en individuell bedömning av servicebehov.

3.3.2. Bekant taxi och undantag från samkoordinering

Färdtjänstens uppgift är att stöda personen med funktionsnedsättning till ett självständigt liv. För att få en bekant taxi förutsätts synnerligen vägande skäl, som antecknas som kundprofilinformation för taxin. Bekant taxin är inte subjektivt rätt.

Rätten att själv direkt välja en bekant taxi kan beviljas till exempel:

- om resan anses äventyras eller förhindras helt utan den bekanta taxin.
- om personen har kommunikationssvårigheter och använder taxi också ensam.
- om personen har svåra beteendestörningar.

Rätten att resa ensam (utan att resan samkoordineras) kan beviljas om personens hälsotillstånd och funktionsförmåga förutsätter att personen måste få resa ensam. Det kan t.ex. handla om svår epilepsi, eller svåra beteendestörningar på grund av en utvecklingsstörning.

Ingen diagnos eller sjukdom i sig ger per automatik rätt att avvika från principen med förmedling och samkoordinering av resor.

3.3.3 Studieresor och arbetsresor

Studieresor

Färdtjänstresor beviljas enligt behov för nödvändiga studieresor. Med studieresa syftas det i huvudsak på resor från hemmet till studieplatsen och tillbaka hem med beaktande naturligt vis varierande studieplatser. Färdtjänst beviljas för nödvändiga studieresor i allmänhet två resor per studiedag. Resor under skoldagen skall läroanstalten ersätta om de som ingår i utbildningen. Studieresor beviljas för den tid som studierna pågår.

Färdtjänstresor enligt funktionshinderlagen kan göras i den studerandes hemkommun samt i den studerandes boendekommuns närkommuner.

Från och med den 1.1.2023 är färdtjänstens studieresor enligt handikappservice lagen avgiftsfria för elever som omfattas av utökad obligatorisk utbildning. Skolplikten har utökats och gäller alla som slutar grundskolan efter 1.1.2021. Den obligatoriska utbildningen pågår till 18 års ålder eller tills den unge har avslutat gymnasieutbildningen. Den första åldersgruppen som omfattas av den utökade obligatoriska utbildningen är eleverna som avslutar sina grundskolestudier våren 2021. Elever som har avslutat sin grundskola dessförinnan omfattas inte av utökad skolplikt. Eleven ska meddela handikappservice att de tillhör omfattningen av utökad obligatorisk utbildning. Vid ansökan om studieresor bifogas intyg från studieplatsen, studierätten och hur studierna framskridit årligen

Studier av hobbykaraktär anses inte vara studier som berättigar till färdtjänst. För sådana resor måste klienten använda sina fritidsresor. Till ansökan om studieresor bifogas ett intyg från studieplatsen. Studieresor beviljas för studietiden. För ledigheter under studier, beviljas inte studieresor.

Med studier avses:

- studier vid yrkeshögskola och universitet
- studier som leder till yrkesinriktade studier, såsom långvariga kurser vid öppna universitet
- utbildning, helst en långvarigare arbetskraftspolitisk utbildning eller rehabilitering, som utvecklar färdigheter för arbetslivet
- arbete som hör till studierna, såsom utflykter under skoltiden och övriga motsvarande obligatoriska tillställningar i anknytning till studierna.

Färdtjänst för fritid och rekreation är avgiftsbelagda. För resor betalas en självrisk på basen av verkställda resor som motsvarar ortens lokaltrafikavgift enligt tabell 1 eller 2 beroende av boendekommunen.

Arbetsresor

Arbetsresor beviljas enligt behov till nödvändiga arbetsresor. Med arbetsresor avses vanligen resor från bostaden till arbetsplatsen och tillbaka hem. Med arbete avses en verksamhet som baserar sig på ett anställningsförhållande eller företagsverksamhet.

Om personen arbetar på flera olika arbetsställen under arbetsdagen, ersättes enbart den första resan hemifrån till arbetsplatsen och den sista resan från arbetsplatsen hem.

Regelbundna arbetsresor, som görs under arbetsdagen, ska ersättas av arbetsgivaren i fall de ingår i arbetet, till dessa resor kan färdtjänstresor inte användas.

Arbetsresor beviljas för den tid arbetsförhållande varar. För ett arbetsförhållande som är tillsvidare, görs ett beslut som är i kraft tillsvidare. Arbetsresor beviljas inte för den tid som är semester. För fritidsverksamhet och frivilligarbete kan inte arbetsresor beviljas, till dylik verksamhet används resor som beviljats för fritid och rekreation.

3.4. **Omfattning av färdtjänst och service som stöder rörlighet**

Färdtjänstresor, som hör till det dagliga livet, kan göras inom den kommun där färdtjänsttagaren är bosatt eller till närkommunerna eller till den närmaste funktionella kommunen. Som närkommun kan man alltså åtminstone anse kommuner som geografiskt gränsar till hemkommunen och sådana andra närkommuner, som är funktionella närkommuner, till vilka avståndet från den egna kommunen eller det egna bostadsområdet inte är oskäligt långt. När en närkommun, eller funktionell närkommun definieras skall det fästas uppmärksamhet på resans längd samt den funktionshindrade personens individuella behov av färdtjänst. Vårdsområden har en skyldighet att ersätta endast rimlig färdtjänst. Resans längd kan också ha en betydelse då man bedömer huruvida kostnaderna för färdtjänsten är rimliga.

Närkommuner och funktionella närkommuner definieras **i bilaga 2**

Då klienten bor på annan ort än i sin hemkommun (Enligt lag om hemkommun 201/11.3.1994 hemkommun är den kommun där person bor som är den kommun där person bor), följer man färdtjänst instruktioner på den faktiska boendeorten och dess närkommuner eller funktionella närkommuner. Vårdsområdet har skyldighet att ersätta endast nödvändig färdtjänst. Resans längd kan också ha betydelse, då man bedömer skäliga kostnader. I definition om skälighet när det gäller omfattningen av service som stöder rörlighet, baserar den inte sig på i förväg fastställda kilometerantal eller eurogränser. Ett färdtjänstbeslut baserar sig alltid på bedömning av individuellt behov av service.

I rättspraxis har det ansetts att man inte kan definiera en närkommun endast som geografisk närkommun. Närkommun kan även vara en funktionell närkommun. I den här definitionen måste det beaktas behoven och servicen, som allmänt erbjuds, som inte finns tillhanda i klientens hemkommun eller grannkommun. I dessa fall får inte avståndet vara oskäligt långt.

(Ny lag ifall den gäller 1.1.2023) Kilometerbörs

På basen av en skriftlig anhållan och speciella skäl är det möjligt att anhålla om service för stöd av rörlighet även i andra kommuner. Färdtjänstresor som baserar sig på kilometerantal eller euron kan göras i hela landet. (Nya funktionshinderlagen RP 191/2022 §24)

3.5. **Följeslagarservice, assistanstillägg och rätt att använda invatäxi**

Enligt 8 § i handikappservicelagen ska kommunen vid behov för en person med svår funktionsnedsättning ordna följeslagarservice i anslutning till färdtjänsten. Följeslagare kan beviljas om färdtjänsttagaren behöver mera hjälp under resan än vad chauffören kan ge. Beslut om följeslagarservice fattas av socialarbetaren. Följeslagaren åker gratis med på resan.

Syftet med följeslagarservice är att göra det möjligt för en person med funktionsnedsättning att använda färdtjänst och servicen beviljas om färdtjänsttagaren behöver assistans omedelbart före resan, under resan och omedelbart efter resan. För följeslagarservicen kan ingen avgift tas ut av klienten.

Till sedvanlig taxiservice hör att chauffören hjälper klienten att stiga in i och ut ur taxin, lyfta in hjälpmedel och väskor i bilen samt att vid behov hjälpa till under resans gång. Chauffören är dock inte skyldig att före eller efter resan fungera som klientens personliga assistent.

Personer som är rullstolsburna och har färdtjänst enligt handikappservicelagen beviljas rätt till assistanstillägg. Då assistanstillägg är beviljat förväntas chauffören hjälpa färdtjänsttagaren från upphämtningsplatsen in i bilen och vid slutdestinationen hjälpa färdtjänsttagaren ut ur bilen och vid behov in i byggnaden. Om en person har behov av båt-taxi eller om en rullstolsburen person har behov av trappassistans kan ett högre assistanstillägg beviljas.

3.6. **Avgifter för färdtjänst**

Vårdsområden ska ersätta en person med funktionsnedsättning för skäliga kostnader för den del som överstiger självriskandelen (fastställd klientavgift för färdtjänsten) i samband med färdtjänsten.

Inom Österbottens välfärdsområde fakturerar taxi för färdtjänstresorna av Österbottens välfärdsområde. Klienten betalar inte sin självrisk till taxin. Österbottens välfärdsområde fakturerar klienten för självrisken i efterskott för utförda resor. (Bilaga 1 Tabell 1 och 2)

II. Tillämpningsdirektiv för beviljande av service som stöder rörligheten (färdtjänst enligt socialvårdslagen (1301/2014), § 23)

Service som stöder rörligheten är inte en subjektiv rättighet. Beviljandet baserar sig på en behovsbedömning. Enligt socialvårdslagen är en tillgänglig och fungerande offentlig kollektivtrafik, inklusive servicetrafik det främsta sättet att i första hand ordna service som stöder rörlighet. Taxi är därmed inte i första hand ett sätt att ordna service.

I texten används färdtjänst enligt socialvårdslagen synonymt med service som stöder rörlighet.

Service som stöder rörlighet är en serviceform som är anslagsbunden och kan beviljas enligt givna budgetmedel. Velfärdsområdet kan därför bestämma grunderna för beviljande, mängden resor, resornas längd samt självrisken för resorna. Service som stöder rörlighet ordnas framför allt för personer som har behov av stöd för rörlighet på grund av nedsatt funktionsförmåga samt övriga med behov av service som stöder rörlighet som inte är berättigade och inte har rätt till färdtjänst enligt funktionshinderlagen.

Självriskandelen är det samma som finns i **bilaga 1**

4 Riktlinjer för beviljande av service som stöder rörlighet enligt SVL för nya klienter fr.o.m. 1.1.2023:

Service som stöder rörlighet enligt socialvårdslagen § 23 beviljas främst på sociala grunder och utgående från behov. Servicebehovet ska bedömas individuellt för var och en, till exempel föreskrivs i lagen inte att en persons inkomster är den enda grunden för att bedöma en persons servicebehov.

Service som stöder rörligheten ordnas för personer som inte kan använda offentliga transportmedel och som har ett välgrundat behov av transportservice och har ett väl motiverat behov utgående från sin individuella livssituation. Individuell färdtjänst ordnas inte för en person som har rätt till transport eller till ersättning för transportkostnaderna med stöd av någon annan lag.

Service som stöder rörligheten kan beviljas personer som har långvariga svårigheter att röra sig eller på annat sätt bristande funktionsförmåga, och som inte kan, utan oskäligen svårigheter, självständigt använda offentliga transportmedel pga. sjukdom, skada eller motsvarande som orsakar en nedsatt funktionsförmåga.

Service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen kan ordnas på följande olika sätt eller i en kombination.

- handledning i att använda allmänna transportmedel
- följeslagarservice
- grupptransporter
- ersätta skäligen kostnader för transporter med taxi, inva-taxi eller annan motsvarande transportmedel
- annat lämpligt sätt
- kan vara en service som är nödvändig för att en person ska kunna bo hemma

5 Servicens omfattning

Antalet resor beviljas enligt prövning. För personer som har behov av långa resor (t.ex. bor långt bortta från servicecentra) kan flera resor beviljas än till personer som bor centralt.

Antal resor kan vara ca 4- 10 enkelresor, men beslutet baserar sig alltid på ett individuellt beslut samt givna budgetanslag.

Resorna får inte sparas till nästa månad.

- Servicen beviljas per kalenderår, eller enligt behov
- Servicen beviljas inte personer som bor i serviceboende med dygnetruntomsorg.
- En person som har rullstol men som kan stödja tillräckligt på benen för att använda vanlig taxi kan beviljas service som stöder rörlighet enligt socialvårdslagen. I dessa fall kan klienten beviljas assistanstillägg, vilket berättigar till mera hjälp från chauffören.

6 Användning av service som stöder rörligheten enligt socialvårdslagen

För service som stöder rörligheten gäller samma regler för beställning av färdtjänst som för färdtjänst enligt handikappservicelagen. Även storleken på självriskan samt vart man får resa och till vad färdtjänsten får användas följer samma principer som färdtjänst enligt handikappservicelagen (läs mer i kapitel III). enhetligas

III. Regler för användning av service som stöder rörlighet för funktionshindrade

Anvisningen gäller både för färdtjänst beviljad enligt handikappservicelagen och enligt socialvårdslagen.

7 Beställning av taxi

Taxi beställs från medlingscentralen

Taksi Vasa Tel. 06 320 3777

Kronoby, Larsmo, Pedersöre, Jakobsstad, Nykarleby, Vörå

Taksi Vasa Tel. 06 320 3745

Korsholm, Vasa, Laihela, Kristinestad, Närppes, Kaskö, Malax, Korsnäs

Taxi kan även beställas genom textmeddelande. Undantag: De färdtjänsttagare som har blivit beviljade en så kallad "bekant taxi" kan själva ringa till valfri taxitrafikant. Taxitrafikanten ringer då till förmedlingscentralen så att beställningen registreras.

Då taxi beställs ska kunden uppge:

- Sitt namn
- Att de har rätt till färdtjänst
- Resetyp, dvs. om resan är en arbetsresa, studieresa, rekreationsresa/resa för uträttande av ärende
- Adress därifrån taxin ska hämta kunden samt resmål
- Eventuellt om ett kort stop under resan (max. 10 minuter) t.ex. besök vid bankautomat eller postning av brev.
- Om följeslagare eller annan medpassagerare kommer med på resan
- Om hen använder sig av något hjälpmedel (såsom rullstol eller rollator) eller om hen har beviljats rätt till att använda invataxi
- Om hen behöver trappassistans för rullstol (beviljats av socialarbetare)
- Behov av returresa

8 Användning av färdtjänst

- De resor en person har blivit beviljad är alltid enkelresor. En enkelresa slutar alltid vid en annan adress än där den började.
- En enkelresa är alltid den rakaste vägen från startadressen till slutadressen, men en viss omväg kan tillåtas om det blir billigare än startavgiften för en ny resa.
- Tiden under vilken man uträttar ärenden, t.ex. i affär eller apoteket ingår inte i enkelresan och väntetid får inte heller uppbäras för det.
- Färdtjänst får användas för resor inom hemkommunen samt till närkommunerna eller närmaste funktionell kommun, men resan får inte bli oskäligt lång eller dyr.
- Färdtjänst får inte användas för resor som ersätts av Folkpensionsanstalten (t.ex. sjukhus, hälsovårdscentraler, polikliniker eller rehabilitering).
- Färdtjänsttagaren har rätt att ta med hjälpmedel samt normalstort bagage på resan.
- Färdtjänsten får inte användas som bud eller varutransport, utan färdtjänsttagaren måste alltid vara med på resan.
- Färdtjänsttagaren ska på begäran kunna uppvisa identifikation.

9 Självrisk

Av klienten uppbärs en avgift som motsvarar högst den avgift som uppbärs i offentlig trafik på orten eller en annan därmed jämförbar skälig avgift. (bilaga 1)

Självrisken bestäms enligt gällande normala lokala trafikens busstaxor. Om det på orten inom allmän trafik är i bruk seriebiljetter, månadsbiljetter eller dylikt, bestäms självrisken enligt dem. I fall det finns lokal servicebuss eller annan för funktionshindrade anpassad färdmedel som klienten kan använda, används den i första hand.

Resor för dagverksamhet debiteras själv risk 1 €/enkel resa.

Arbets-, och studieresor samt ungdomarnas resor

Skolresor på andra stadiet är kostnadsfria, självrisk uppbärs inte.

- Vid arbets- och studieresor är självrisken 50 % av normalpris enligt busstaxan på orten
 - Barn 7-18 år som är färdtjänsttagare och reser själva betalar 50 % av normalpris
 - Vid upphandlade skolskjutsar enligt handikappservicelagen ska självrisken motsvara kostnaden för en enkel resa för barn och unga inom lokaltrafiken. Vårdsområdet fakturerar självrisken utgående från specifikation från taxi.
 - Barn 7-18 år som reser tillsammans med en vuxen färdtjänsttagare betalar 50 % av normalpris.
 - Vid samordnade resor där samtliga resenärer är färdtjänsttagare betalar alla resenärer sin självriskandel och en resa tas av varje resenär.
 - Vid samordnade resor där någon inte är färdtjänsttagare betalar medresenärerna lika mycket som färdtjänsttagarna betalar i självrisk.
 - Följande får resa med gratis: Barn 0 – 7 år som reser tillsammans med en vuxen färdtjänsttagare, eller annan ledsagande hjälpare, ex närståendevårdare, ledsagare, assistenter samt hjälpare från boenden och stödpersoner.
- Krigsinvalidier betalar ingen självrisk alls.

10 Uppehåll och väntetid

- Under en resa får ett kort uppehåll på högst 10 minuter göras förutsatt att uppehållet inte medför en omväg. En viss omväg kan dock tillåtas om det blir billigare än startavgiften för en ny resa. I övriga fall om stoppet medför en omväg eller om väntetiden överstiger 10 minuter måste två resor användas och färdtjänsttagaren betalar två självrisker.
- Om väntetiden överstiger 10 minuter betalar färdtjänsttagaren själv för den överstigande delen.
- Vid tur-retur används alltid två resor även om stoppet varit kort.
- Färdtjänsttagaren ska redan då resan beställs uppge om och var ett stopp kommer att göras.
- Österbottens vårdsområde ersätter inte väntetid före och efter resan. I resan ingår den tid som i normala fall tar att stiga in och ut ur taxin.

11 Ledsagare och medresenärer

- Ledsagare (följeslagare) beviljas i de fall färdtjänsttagaren behöver mera hjälp under resan än chauffören kan ge. En färdtjänsttagares rätt till ledsagare måste framgå av beslutet.
- Ledsagaren kan vara en anhörig, en släkting eller en bekant, men ledsagaren får inte själv vara färdtjänsttagare.
- Ledsagaren betalar ingen självrisk.
- Ledsagaren måste påbörja och avsluta resan samtidigt som färdtjänsttagaren.
- Färdtjänstklintens medresenär kan vara maka/make, barn eller bekant person. Den assisterande personen betalar ingen självrisk.

12 Hjälp från chauffören samt extra assistans

Till sedvanlig taxiservice hör att chauffören hjälper klienten att stiga in i och ut ur taxin, lyfta in hjälpmedel och väskor i bilen samt att vid behov hjälpa till under resans gång. Om behov finns ska chauffören även lotsa färdtjänsttagaren från startadressen in i taxin och ut ur taxin in till slutmålet för resan. Assistanstillägg kan betalas ut till chauffören om socialarbetaren fattat beslut om detta. Oftast handlar det i dessa fall om rätten att använda sig av inva-taxi. Under samma tidsperiod (resa) som assistanstillägg tas ut kan inte någon avgift för väntetid tas ut.

13 Fakturering och uppföljning

Information om verkställda resor förs över från taxicentralens program Birssi (övergår till Frogne under år 2023) till Abilita Socialvård. Välfärdsområdet fakturerar på basen av dessa uppgifter klienten för självriskandelen i efterskott månatligen.

Stickprov och uppföljning av enskilda resor görs fär att säkerställa att fakturor är korrekta, med hjälp av taxicentralens kartaprogram i vilket alla bilars rutter, väntetider och stopp syns.

14 Bilagor

Bilaga 1 Självriskandel för färdtjänst och service som stöder rörlighet. Tabell 1 och 2

Tabell 1

Självrisk Mellersta området / Vasa, Korsholm

Resor för dagverksamhet debiteras själv risk1 €/enkel resa.

Max km	Vuxna 18->	Barn och unga 8-17
0-15	2€	1,70€
16-22	4,50€	2,50€
23-29	5,20€	2,70€
30	6,20€	3,64€
35	7€	4,12€
40	7,73€	4,55€
45	8,45€	4,97€
50	9,11€	5,36€
60	10,67€	6,27€
70	12,60€	7,15€
80	13,56€	7,97€

Tabell 2

Självrisk södra området / omavastuu Eteläinen alue

Kristinestad, Närpes, Kaskö, Korsnäs, Laihela, Malax

Självrisk Norra området / omavastuu pohjoinen alue

Vörå, Nykarleby, Pedersöre, Jakobstad, Larsmo, Kronoby

Resor för dagverksamhet debiteras själv risk1 €/enkel resa.

Max Km	Vuxna 18->	Barn och unga 8-17
6	2,89€	1,70€
9	3,16€	1,86€
12	3,54€	2,08€
16	3,94€	2,31€
20	4,60€	2,70€
25	5,33€	3,13€
30	6,20€	3,64€
35	7€	4,12€
40	7,73€	4,55€
45	8,45€	4,97€
50	9,11€	5,36€

60	10,67€	6,27€
70	12,60€	7,15€
80	13,56€	7,97€

Barn under 7 år med vuxen avgiftsfritt

Bilaga 2 Nærkommun och funktionell närkommun 2023

Jakobstad:	Larsmo, Nykarleby, Pedersöre, Kruunupyy, Kokkola
Pedersöre:	Jakobstad, Larsmo, Nykarleby, Evijärvi- Korteshjärvi- Alahärmä (centrum), Kronoby. Kauhava
Nykarleby:	Jakobstad, Larsmo, Pedersöre, Kauhava, Alahärmä centrum, Vörå
Larsmo:	Jakobstad, Pedersöre, Nykarleby, Kronoby, Karleby
Vasa:	Korsholm, Malax, Laihela, Vörå och Storkyro
Vörå:	Korsholm, Vasa, Nykarleby, Kauhava och Storkyro
Korsholm:	Laihela, Vasa, Vörå, Malax
Malax:	Korsholm, Vasa, Laihela, Korsnäs, Närpes och Kurikka.
Närpes:	Kaskö, Kristinestad, Östermark, Kurikka, Malax och Korsnäs
Kristinestad:	Bötom Storå, Närpes, Kaskö, Östermark, Sastmola
Kaskö:	Kristinestad, Närpes och Östermark
Korsnäs:	Malax, Närpes, Kristinestad
Kronoby:	Larsmo Pedersöre Karleby, Kaustby, Vetil, Evijärvi
Laihela:	Malax, Korsholm, Vasa, Storkyro, Kurikka, Ilmola,

Dessutom beaktas, efter individuella behov, resor till flygplatserna i Österbottens välfärdsområde, Kronoby, Vasa, samt resor till järnvägsstationer.

Respons av handikapprådens medlemmar, sammanfattning

Antalet ”stjärnor” beskriver antalet erhållna kommentarer:

1. Mera omfattande delaktighet i beredningen av tillämpningsanvisningen: handikapprådet borde ges större möjlighet att kommentera den slutgiltiga anvisningen före den tas till styrelsen för beslut
2. (*****) läkarintyget/-utlåtandet har getts för stor vikt, det borde räcka med ett läkarutlåtande, en socialarbetares eller motsvarande persons redogörelse/bedömning
3. (***) förmedlingscentralens roll, möjliggörandet av kortare resor
4. (**) kombinerad av resor, kombinationsresa – självriskandel uppbärs av alla + en resa -> skälighetsprincipen? söker man besparingar
5. (*****) bekant taxi /stamtaxi: alla som beviljas färdtjänster bör ha möjlighet att välja en bekant taxi – taxin kan inte beakta individuella behov, det borde vara det primära
6. (**) taxichauffören hjälper till under resan? Vad hör till taxichaufförens uppgifter?
7. (**) hemkommun – studieort, används dessa som synonymer
8. (*****) arbetsresa: varför ersätts inte resekostnader som uppstår under arbetsdagen – kan förhindra att man får en arbetsplats, ÖVPH:s gränsdragning ingen gräns inte rätt, arbetsgivaren ersätter normala arbetsresekostnader, välfärdsområdet den överskridande andelen
9. (**) bedömning av servicebehovet, finns det en blankett, hur synliggörs motiveringarna – motiveringarna anges i beslutet (Skriftligt)
10. (****) ledsagare, familjemedlem, barn som följer med på färden (med färdtjänsten)
11. (**) gemensamt tidsbokningssystem där både chauffören och kunden kan se färdtjänsterna, alla taxin får skjutsar
12. Kallelse till arbetsintervju, resorna bör ersättas
13. (**) uppföljning av färdtjänstsystemet, tillsammans med kunderna och handikapprådet

Svar och kommentarer:

1. Överenskom i början av år 2023, när den nya lagstiftningen har fastställts, hur anvisningen ska uppdateras, handikapprådet utser en representant för beredningsarbetet
2. I tillämpningsanvisningen betonar man att utgångspunkten för utredningen av kundens servicebehov INTE ÄR diagnosen
3. Verksamhetens smidighet och svarstiderna på förmedlingscentralen uppföljs separat
4. Resor kombineras bara med kundens samtycke?
5. En bekant taxi/stamtaxi är inte en subjektiv rätt, Rätt att använda egen taxi beviljas för en klient som konstaterats vara i behov av särskilt stöd och av en egen taxi (ett beslut som kan överklagas)
6. I tillämpningsanvisningen beskrivs vad en sedvanlig taxiservice inrymmer. Chauffören ska hjälpa klienten. Ska utbildning arrangeras på våren 2023?
7. Hemkommunen fastställs med stöd av lagen om hemkommun, i övrigt kan tjänsten utgående från servicebehovet omfatta ett större område än hemkommunen (arbete och studier, sporadiska besök hos släktingar t.ex.
8. Rättsmyndigheters avgöranden och lag tillämpas
9. Vid bedömningen av servicebehovet ska man använda sig av mätare för mätning av funktionsförmågan (har inte överenskommit ännu), det finns ett underlag i klientdatasystemet för bedömningen av servicebehovet (?).
10. I tillämpningsanvisningen beskriver man tjänsten när en ledsagare åker med
11. Det finns inget gemensamt tidsbokningssystem (?), ska det här tas som en utvecklingsuppgift
12. Resor till arbetsintervjuer omfattas redan av tillämpningsanvisningen, om inte, då efter individuell prövning?
13. För uppföljningen av färdtjänstsystemet tillsätts (finns redan – utvidgas vid behov) en samarbetsgrupp med representanter för klienter, handikapprådet och tjänsteinnehavare samt övriga aktörer – ett separat beslut ska tas av välfärdsområdesdirektören

13. ansökning (både skriftligt och muntligt) – det här är redan möjligt med stöd av förvaltningslagen
14. Avslag på ansökning – klienten måste begäras komplettera sin ansökan
15. Tiden för behandling av ansökningen (max 3 månader)
16. (**) beslutsfattandet + möjligheten att överklaga beslutet måste anges i anvisningen
17. (***) kriterierna för svår funktionsnedsättning måste beskrivas mera i detalj
18. provresa
19. ”skäliga möjligheter att utföra de aktiviteter som är sedvanliga och nödvändiga i livet” – detta är något som inte handikappförordningen känner till, lagen måste tillämpas
20. minst 18 enkelresor är minimi, inte en vedertagen praxis
21. Resor till hälso- och sjukvården ersätts av FPA – tydlig arbetsfördelning
22. Långvarig skada eller sjukdom – jfr. plötsligt insjuknande eller plötsliga skador (man väntar inte i 1 år för att bekräfta detta, ”man kan anta att tillståndet kommer att vara länge)
23. (**) stopp, taxins väntetid -> 10 min -> 15 min
24. Avvikande från anvisningarna av särskild orsak
25. Skapande av en klientprofil (vad klienten behöver, vad taxin måste ta i beaktande, använder klienten hjälpmedel osv.) för förmedlingscentralen?)
26. Förflyttning under studiedagen på läroinrättningen/campuset – vem ersätter?
27. De fordon som finns till förfogande för färdtjänsten i regionen – finns det tillräckligt med rätt fordon?
28. Inva-tillägget (måste definieras noggrannare)
29. (**) Kvitto över resan till klienten

13. Ansökan kan också lämnas in muntligen, gärna skriftligen
14. Avslag på ansökan – kompletterande uppgifter begärs av klienten
15. Ansökan ska behandlas inom rimlig tid, hur lång tid det tar beror på hur omfattande bedömning av servicebehovet som behövs, även på hur lång tid det tar att få nödvändiga utlåtanden
16. ett skriftligt beslut som kan överklagas ges alltid
17. kriterierna för svår funktionsnedsättning bör preciseras vs användningen av individuell behovsprövning
18. En provresa görs om det finns möjlighet och resurser
19. På basis av individuell bedömning av servicebehovet, lagen tillämpas, kan inte baseras ”enbart” på klientens åsikt – jämställdhet
20. Enligt lagen minst 18 enkelresor
21. Resor i anknnytning till hälso- och sjukvårdstjänster enligt FPA, enligt lagen
22. långvarig skada eller sjukdom – enligt individuell bedömning av servicebehovet
23. stopp, taxins väntetid -> 10 min,
24. möjligt att avvika från anvisningarna av särskild orsak
25. Skapande av klientprofil där det är möjligt att dokumentera vad klienten behöver, vad taxin ska ta i beaktande, om klienten använder hjälpmedel o.s.v. för förmedlingscentralen?
26. Förflyttning inom läroanstaltens område/campus under studiedagen – individuell bedömning
27. man har rätt ut vilka fordon som finns till förfogande för färdtjänsten i regionen, finns det tillräckligt av de rätta fordonen – varierar mycket kommunvis
28. Inva-tillägget ändrat till rätt att använda inva-taxi
29. Bör utredas om det är möjligt att ge klienten ett kvitto över resan – självrisken faktureras

30. Fakturan till klienten: tillräcklig specifikation: resa, typ av resa, självrisk
31. hur olika klienter har beaktats i beredningsarbetet/beredningsgruppen
32. Eskoos och Kårkullas klienter -> representanter, överförs de som gamla klienter?
33. snabb tidtabell för handläggning?
34. de som bor på boendeenheter får ingen färdtjänst – anhöriga, släktingar bor långt borta på annan ort – besöksresor/resor för besök hemma? individuell prövning?
35. (****)närkommun och kommun för verksamheten – Jakobstad -> Kronoby och Karleby varit närkommun
36. fakturering av självriskandelen en gång i månaden -> en stor summa att betala kan samlas
37. väntetid till förmedlingscentralen -> kostar klienten mycket
38. väntetiden till taxin från beställningen orimligt lång
39. beaktande av den nya lagen om service och stöd på grund av handikapp
40. gränsdragningen vid 80 km. självriskandel? räknar man enligt den kortaste rutten eller enligt hur resan har förverkligats
41. tåg, flygplats - - resan dit, bör läggas till i anvisningen
42. Resor med stöd av socialvårdslagen: 4-10 enkelresor -> borde vara 4-10 resor tur och retur
43. anvisningen oklar
44. (***) beaktande av den nya lagen: färdtjänst -> borde vara stöd för rörligheten (ny lag)
45. reseförskott – svårt att betala om återbäringen tar länge
46. i små kommuner har verksamheten varit flexibel, stora kommuners tillvägagångssätt leder till försvagningar

30. Fakturan till klienten: tillräcklig specifikation: resa, typ av resa, självrisk – utreds
31. Tillgodogörande av tidigare respons, ingen skild representant för klientgrupperna i beredningsgruppen, handikapprådets sammanställda utlåtande från sommaren
32. Eskoos och Kårkullas klienter, överförs de som gamla klienter?
33. snabb tidtabell för handläggningen, eftersom Kronoby kommer med, harmoniseringen bör fås i skick
34. individuell prövning för de som bor på boendeenheter
35. Närkommunerna och kommunerna för verksamheten har definierats på nytt
36. självriskandelen faktureras en gång i månaden, möjligheten till tätare fakturering utreds
37. Ringandet får inte leda till kostnader för klienten
38. När man får en taxi beror på mängden taxibilar i kommunen och deras tillgänglighet
39. Den nya lagen om service och stöd på grund av handikapp har delvis beaktats – noggrannare efter att den godkänts
40. Det maximala antalet kilometer har tagits bort, transport enligt den kortaste rutten
41. Tågstationer och flygplatser har lagts till i anvisningen
42. Resor med stöd av socialvårdslagen: 4-10 enkelresor, behovet fastställs enligt det individuella behovet
43. Språket i anvisningen bör bli mer lättläst
44. Har beaktats i den mån det är möjligt – den gamla lagen är fortsättningsvis i kraft
45. Enligt individuell prövning
46. Harmoniseringen kan ändra på vissa tillvägagångssätt – målet är ett jämlikt bemötande I HELA OMRÅDET

Välstånd genom livet. Hyvinvointia läpi elämän.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue